

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 II DALIES II SKYRIAUS PAPILDYMO PENKTUOJU SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2639

2018 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. lapkričio 28 d. sprendimo Nr. SV-S-1004 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a:**

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 II dalies II skyriaus papildymo penktuoju skirsniu įstatymo projektui Nr. XIII-2639 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Įstatymo projektą atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projektu siūloma suteikti galimybę viešojo administravimo subjektams ar atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintiems asmenims supaprastinta tvarka – pasinaudojant pareiškimo dėl teismo įsakymo išdavimo institutu išieškoti į valstybės, savivaldybių biudžetus ar valstybės pinigų fondus mokėtinas (grąžintinas) sumas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisės doktrinoje išskiriami pagrindiniai administracinio proceso tikslai yra: pirma, užtikrinti administracinių subjektinių asmens teisių gynimą (žmogaus teisių gynimą nuo viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, valstybės tarnautojų teisių gynimą nuo administracijos savivalės ir savivaldos institucijų teisių gynimą nuo valstybės institucijų neteisėtų veiksmų); antra, užtikrinti viešosios valdžios veiklos teisėtumą. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 52 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šalių procesinės teisės yra lygios. Šalių procesinių teisių ypatumus atskirų kategorijų bylose nustato specialūs įstatymai. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad teisės pasinaudoti teismo įsakymo išdavimo procedūra suteikimas tik viešojo administravimo subjektams ar atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintiems asmenims neatitiktų administracinio proceso tikslų ir principų, pažeistų administracinio proceso šalių procesinių teisių ir pareigų pusiausvyrą. Reglamentuojant analogišką institutą civiliniame procese, neišskiriama kokia nors konkreti kategorija asmenų, galinčių paduoti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 431 straipsnis), be to, yra galimybė paduoti pareiškimą dėl panašių piniginių reikalavimų, kaip ir administraciniame procese, pavyzdžiui, kylančių iš darbo santykių. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Įstatymo projektą tikslinti, įtvirtinant galimybę kreiptis su pareiškimu dėl teismo įsakymo išdavimo ne tik viešojo

administravimo subjektams ar atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintiems, bet visiems asmenims.

2. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131¹ straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 punkte vartojama sąvoka „atitinkamus viešojo administravimo įgaliojimus turintis asmuo“ yra neaiški ir neapibrėžta teisės aktuose. Jei nebūtų atsižvelgta į šio nutarimo 1 punkte išdėstytą pastabą, vertinant tai, kad pagal Įstatymo projektu siūlomą reglamentavimą, atsižvelgiant į susijusį Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2640, pareiškimai dėl teismo įsakymo išdavimo būtų taikomi išieškant rinkliavas, siūlytina minėto straipsnio 1 dalies ir 2 dalies 1 punkto nuostatas tikslinti, pavyzdžiui, vartojant ABTĮ 23 straipsnio 2 dalyje esančią formuluotę „paslaugas teikiančios organizacijos“.

3. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131¹ straipsnio 3 dalyje vartojama formuluotė „bendras administracinių bylų nagrinėjimo taisyklės“ derintina su šio straipsnio 4 dalyje ir ABTĮ (pavyzdžiui, 121, 122² straipsniuose) vartojama formuluote „bendras šio įstatyme nustatytas proceso taisyklės“. Ši pastaba taikytina ir Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 1 dalies 3 punktui, 131⁶ straipsnio 3 daliai ir 6 dalies paskutiniam sakiniui.

4. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131¹ straipsnio 4 dalyje vietoj sąvokos „laikinosios apsaugos priemonės“ vartotina ABTĮ 70 straipsnyje įtvirtinta sąvoka „reikalavimo užtikrinimo priemonės“, o vietoj žodžio „įstatymo“ įrašytinas žodis „įsakymo“.

5. Siekiant aiškumo ir atsižvelgiant į ABTĮ (pavyzdžiui, 32, 126³ straipsnių) nuostatas, siūlytina Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131² straipsnio 2 dalyje ir 131³ straipsnio 2 dalyje pateikti nuorodą į konkrečius ABTĮ 24 straipsnio 2 dalies punktus, nustatančius reikalavimus skundo (prašymo, pareiškimo) formai ir turiniui, ir atsisakyti ABTĮ nebūdingų formuluočių „bendrujų šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, keliamų pareiškimo turiniui ir formai“, „bendrujų reikalavimų, keliamų procesinių dokumentų turiniui ir formai“. Atsižvelgiant į šią pastabą peržiūrėtina ir Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 2 dalis.

6. Atsisakytina Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131² straipsnio 2 dalies 8 punkto kaip perteklinio, nes jis įtvirtintas ABTĮ 24 straipsnio 2 dalies 10 punkte.

7. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131³ straipsnio 1 dalyje, siekiant teisinio reglamentavimo aiškumo, siūlytina išbraukti žodžius „gali būti“.

8. Atsižvelgiant į tai, kad teismui paduodami procesiniai dokumentai, o ne atskiri reikalavimai, Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131³ straipsnio 5 dalyje vietoj formuluotės „pareikšti reikalavimą“ siūlytina įrašyti formuluotę „paduoti pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo“.

9. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁴ straipsnio 6 dalyje po žodžių „per tris darbo dienas“ siūlytina įrašyti žodžius „nuo jo įsiteisėjimo“.

10. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁴ straipsnio 7 dalies nuostatos didžiąja dalimi dubliuojasi su ABTĮ 16 straipsnio nuostatomis, siūlytina jų atsisakyti ir atitinkamai papildyti ABTĮ 16 straipsnį.

11. Atsižvelgiant į tai, kad terminai, skirti proceso dalyvių procesiniams veiksams atlikti, ABTĮ nustatyti kalendorinėmis dienomis (ABTĮ 41 straipsnio 1, 3 dalys, 42 straipsnio 2 dalis, 50 straipsnio 3 dalis), siūlytina patikslinti Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 1 dalies 1 punktą, 131⁶ straipsnio 2 ir 3 dalis ir nurodyti terminus kalendorinėmis dienomis.

12. Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 1 dalies 3 punkte siūlytina nurodyti ne prievolės, o reikalavimo neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą (atsižvelgiant į Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 4 dalyje vartojamas sąvokas).

13. Siūlytina Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 2 dalyje pateikti nuorodą ne į Civilinio proceso kodekso nustatytą tvarką, taikytiną skolininkui įteikiant pagal šį kodeksą išduoto teismo įsakymo ir susijusių dokumentų kopijas, o į ABTĮ nuostatas, reglamentuojančias teismo šaukimų įteikimą (išskyrus įteikimą viešo paskelbimo būdu, kuris netaikomas ir civiliniame procese). Tokiu atveju Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 2 dalies paskutinio sakinio turėtų būti atsisakyta kaip perteklinio.

14. Siūlytina Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁵ straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje, derinant su tos pačios dalies pirmuoju sakiniu, po žodžio „gyvenamąją“ įrašyti žodžius „ir darbo“.

15. Atsižvelgiant į ABTĮ 23 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad dėl rinkliavų išieškojimo paslaugas teikiančios organizacijos kreipiasi į administracinių ginčų komisiją arba administracinę teismą su prašymais, siūlytina Įstatymo projektu naujai dėstomame ABTĮ (131⁴ straipsnio 4 dalyje, 131⁶ straipsnio 3–6 dalyse) vietoj sąvokos „prašymas (pareiškimas)“ vartoti „prašymas“.

16. Neaiškus Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 3, 4 ir 6 dalių nuostatų, numatančių teisę pateikti prašymą (pareiškimą) pagal bendrąsias administracinių bylų nagrinėjimo taisykles, santykis su ABTĮ 23 straipsnio 2 dalies ir 26 straipsnio 1 dalies nuostatomis, reglamentuojančiomis pareiškėjo galimybę rinktis, ar su prašymu kreiptis į administracinių ginčų komisiją, ar į teismą (Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 3 dalyje pateikiama nuoroda į ABTĮ 24 straipsnį sudaro prielaidas manyti, kad turėtų būti paduodamas prašymas teismui). Atsižvelgiant į tai, siūlytina minėtas nuostatas tikslinti.

17. Atsižvelgiant į Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 7 dalies nuostatą, darytina išvada, kad nauju bylos nutraukimo pagrindu turėtų būti papildytas ir galiojančio ABTĮ 103 straipsnis.

18. Siekiant sąvokų vartojimo nuoseklumo, Įstatymo projektu naujai dėstomo ABTĮ 131⁶ straipsnio 8 dalyje vietoj žodžio „prašymą“ įrašytinas žodis „pareiškimą“.

19. Įstatymo projekto 2 straipsnyje nurodyta įsigaliojimo data derintina su susijusio Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2640 įsigaliojimo data.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Strateginio valdymo departamento
Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji specialistė
M. Rutkauskienė
2018-12-18

Teisingumo ministerijos
Administracinės ir baudžiamosios
justicijos departamento direktorė
Simona Mešonienė
2018-11-18

Ūkio ministras
Virginijus Sinkevičius